

ส่วนที่ ๑

บทนำ

จุดมุ่งหมายสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา มีฐานคิดที่ว่า การติดตามและประเมินผลไม่อาจแยกตัวเองออกจากหลักการของการบริหารแผน ดังนั้น ระบบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่แผนพัฒนาจะดำเนินการจึงเหมือนบริบทที่ยอมส่งผลต่อการบริหารแผน และส่งผลต่อการติดตามและประเมินผลด้วยเช่นกัน

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนานั้น จำแนกเป็นระบบการติดตาม เป็นการสร้างระบบ เพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในเชิงการบริหารแผน เพื่อให้งานดำเนินต่อไปจนจบตามเวลาและระบบการประเมินผลแผนพัฒนาเป็นระบบการประเมินว่า เมื่อผลที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนของผลผลิตและผลลัพธ์ เป็นไปตามเป้าหมายหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพียงใด อย่างไรก็ได้ ระบบติดตามและประเมินผลจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำแผนปฏิบัติการ นั่นคือ ถ้าได้แผนปฏิบัติการที่สอดคล้องและเอื้อต่อการติดตามและประเมินผล ก็จะทำให้ระบบติดตามและประเมินผลทำหน้าที่ของระบบไปได้ จะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาหรือไม่ หากแผนไม่เอื้อต่อการติดตาม ก็อาจทำให้ระบบติดตามและประเมินผลโดยรวมมีปัญหาได้

ความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล

ระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาจะสามารถติดตามแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ได้โดยจะปรากฏในรูปแบบของรายงานในทุกช่วงของแผนยุทธศาสตร์ จัดส่งให้กับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวมรวมข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผล เป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็น “ระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีแผนยุทธศาสตร์ที่ดีหรือไม่อย่างไร สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้เพียงใด การดำเนินการตามแผนที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงให้บรรลุผลได้ในทุกช่วงของแผนต่อไปในอนาคต

องค์ประกอบของระบบการติดตามและประเมินผล

ระบบของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ๓ ส่วนหลัก คือ ส่วนของปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนของกระบวนการติดตาม (Process) และส่วนของการประเมินผลลัพธ์ (Output,Goal) ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

๑. ส่วนปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ ผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน และเครื่องมือในการประเมิน ฯลฯ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่แล้ว จะถูกส่งเข้าสู่องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยติดตามและประเมินผล (M&E UNIT) เพื่อเป็นการรวบรวมฐานข้อมูลไว้โดยบทบาท (M&E UNIT) ต่อปัจจัยนำเข้าก็คือ การเป็นผู้วิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโดยตนเองครั้งนี้ ได้แก่ แบบรายงานแบบที่ ๑ แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการทบทวนว่าการจัดทำแผนได้ใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนหรือไม่อย่างไร

๒. ส่วนของกระบวนการติดตาม (Process) เป็นการรายงานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์รายไตรมาสในรูปแบบของการรายงานเข้าสู่ส่วนกลาง โดยมีองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยในการประสาน ซึ่งในการติดตามในขั้นตอนนี้เป็นช่วงที่ทำให้ทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ดีหรือไม่ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สามารถวัดได้จริงหรือเปล่า เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถลดความคิดเห็นในการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานที่จะสามารถนำไปสู่การบรรลุแผนที่กำหนดไว้ได้ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่ แบบรายงานที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ส่วนของการประเมินผลลัพธ์ (Output,Goal) เป็นการติดตามช่วงสุดท้าย หรือเป็นการประเมินแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ที่ผ่านมาในแต่ละปี ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามแผนยุทธศาสตร์ไปสู่ (M&E UNIT) ระดับจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลและเป็นฐานในการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่อไปในอนาคต โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่

๑. แบบรายงานแบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

๒. แบบรายงานแบบที่ ๓/๒ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงาน ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในภาพรวม

๓. แบบรายงานแบบที่ ๓/๓ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์

องค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ประกอบด้วย

- (๑) ผู้แทนสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลที่คัดเลือกันเองจำนวนสามคน
- (๒) ผู้แทนประชาชนท้องถิ่นที่คัดเลือกันเองจำนวนสองคน
- (๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (๔) หัวหน้าส่วนราชการบริหารที่คัดเลือกันเองจำนวนสองคน
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยผลจากการติดตามและประเมินผลจะจัดส่งให้กับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด (M&E UNIT) เป็นหน่วยในการประสานแผนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยองค์กรบริหารส่วนจังหวัดจะมีบทบาทที่สำคัญหลัก ๓ บทบาท คือ

๑. บทบาทในการเป็นผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Data base) หรือจัดทำฐานข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามงานต่าง ๆ โดย

- ในระดับล่าง ได้แก่ อบต. และเทศบาล มีหน้าที่โดยตรงในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในเรื่องของการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ตามแบบรายงานที่กำหนดและจัดส่งข้อมูลต่อไปยังหน่วยติดตามและประเมินผลในระดับบุน เนื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

- ในระดับบน ได้แก่ อบจ. จะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากหน่วยติดตามและประเมินผลในระดับล่าง จัดทำเป็นฐานข้อมูลที่รวมศูนย์ ณ จุด ๆ เดียว และจัดทำเป็นรายงานข้อมูลในภาพรวมของการดำเนินงานตามแผนงานในระดับจังหวัดเพื่อแจกจ่ายทั้งหน่วยงานภายใน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับล่างลงไป เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในอนาคต

๒. บทบาทเป็นนักวิเคราะห์โครงการ (Project Analyst) หรือหน้าที่ในการวิเคราะห์โครงการและตรวจสอบความถูกต้อง

- ในระดับล่าง จะวิเคราะห์ข้อมูลของตนเองในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการและการดำเนินงานตามแผนงาน ว่าได้ดำเนินการตามเป้าหมายหรือแผนงานที่ได้ระบุไว้หรือไม่ แล้วจัดทำรายงานส่งไปยังหน่วยติดตามและประเมินผลในระดับบุนด้วย

- ในระดับบน จะมีหน้าที่ในการวิเคราะห์ตนเองและรวบรวมรายงานการวิเคราะห์โครงการจากหน่วยติดตามและประเมินผลในระดับล่างเพื่อวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

๓. บทบาทการเป็นผู้เชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Linkage) หรือการเชื่อมโยงกลยุทธ์ หน้าที่ในส่วนนี้จะเป็นการประสานกันทั้งในระดับล่างและระดับบน และจัดการประชุมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน เพื่อให้บรรลุถึงสถานการณ์ และความเป็นไปของโครงการและการดำเนินงานตามแผนงานว่า ควรจะมีการแก้ไข เพิ่มเติมในเรื่องใด นอกจากรั้น หน่วยติดตามและประเมินผลยังควรทบทวนงานที่ได้มาในช่วงก่อนหน้าโดยการจัดทำรูปของรายงานประจำปี

ส่วนที่ ๒

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโรงเช้

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ พัฒนาสามตำบลให้เป็นเมืองน่าอยู่ มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รักษาศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงาม ควบคู่การบริหารจัดการที่ดี ”

พันธกิจการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ กับความต้องการของประชาชนตามศักยภาพของ อบต.
๒. จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนควบคู่กับวิถีชีวิตชุมชน
๓. พัฒนาระบบการศึกษา ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และส่งเสริมการสาธารณสุข
๔. อนรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารการจัดการ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

๑. การคมนาคม มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอ ทั่วถึง
๒. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงอยู่ และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล
๓. ประชาชนมีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีรวมทั้งมีสุขภาพแข็งแรง ห่างไกลยาเสพติด
๔. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป
๕. การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

๑. **ยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน**
 - ๑.๑ พัฒนา ปรับปรุง บำรุงรักษา ถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ
 - ๑.๒ พัฒนา ปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งน้ำและขยายระบบประปาหมู่บ้าน/ประปาส่วนภูมิภาค
 - ๑.๓ ขยายเขตบริการไฟฟ้า/ไฟฟ้าสาธารณูปโภคให้ทั่วถึง บำรุงรักษาไฟฟ้าสาธารณูปโภค
๒. **ยุทธศาสตร์การพัฒนา การจัดระเบียบชุมชน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
 - ๒.๑ รักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - ๒.๒ สร้างจิตสำนึกรักและภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๓ บำบัดและจัดการขยะ

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา การส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๓.๑ พัฒนาการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ
 - ๓.๒ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
 - ๓.๓ การส่งเสริมสวัสดิการสังคม
 - ๓.๔ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันโรค รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ

- ๔.๑ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๔.๒. ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนา พัฒนาระบวนการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร และการมีส่วนร่วมของประชาชน

- ๕.๑ พัฒนาการบริหารจัดการในองค์กร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๕.๒. พัฒนาบุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงาน

นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโรงเรือ

๑. นโยบายด้านการบริการประชาชน

๑.๑ การให้บริการประชาชน ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็ว การอี้อ่อน่วย ความสะดวก การต้อนรับ คุณธรรม-จริยธรรม ของพนักงานยืดถือเป็นหัวใจสำคัญของการให้บริการ

๑.๒ ให้บริการด้านประชาสัมพันธ์ เพยแพร์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พุทธศักราช ๒๕๔๐ และจัดให้มีตู้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลโรงเรือ และหน่วยงานใกล้เคียงให้ ประชาชนได้รับทราบ ในรูปแบบแผ่นพับ วารสาร เอกสาร และปรับปรุงเสียงตามสาย ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๑.๓ ปรับปรุงสถานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลโรงเรือให้กว้างขวาง เหมาะสม และสะดวกกับผู้มาติดต่อราชการ

๒. นโยบายด้านการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

๒.๑ ก่อสร้างและปรับปรุงทางสัญจรในหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหายให้กลับมาอยู่ในสภาพ ใช้งานได้ดีอีกครั้ง

๒.๒ จัดให้มีสนามกีฬา สถานที่พักผ่อน และสวนสาธารณะ ให้มากขึ้น

๒.๓ จัดให้มีระบบไฟฟ้าสาธารณูปโภค บริเวณถนนสาธารณะในเขตชุมชนของ อบต. เพื่อ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๒.๔ ในส่วนของการประปา จะจัดให้มีระบบประปา ครอบคลุมพื้นที่สามตำบล และ ปรับปรุงคุณภาพน้ำให้สะอาด ได้มาตรฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๒.๕ ดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อมตามกระทรวงมหาดไทยการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อลดสภาวะ โลกร้อน ซึ่งมีผลกระทบต่อโลกเรื่อยๆมากในปัจจุบัน

๓. นโยบายด้านการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มออกกำลังกาย จัดการแข่งขันกีฬาภายในหมู่บ้านและการ แข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อความสามัคคีและการมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ห่างไกลยาเสพติด

๓.๒ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของประชาชน ให้เกิดความคิดริเริ่มพัฒนาหมู่บ้านของ ตนเองในรูปของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

๓.๓ ส่งเสริมกลุ่มอาชีพของห้องถิน ในการรวมกลุ่มกันผลิตสินค้าพื้นเมืองให้ได้มาตรฐานและหาตลาดรองรับสินค้าให้มากขึ้น

๓.๔ ให้การด้านการสร้างเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส โดยการจัดสวัสดิการให้กับประชาชน เช่น เปี้ยงชีพผู้สูงอายุ เปี้ยงชีพคนพิการ เปี้ยงชีพผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกฎหมายท้องที่ของทางราชการกำหนดไว้

๔.นโยบายด้านการศึกษา

๔.๑ การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถินกำหนดไว้

๔.๒ จัดสรรงบประมาณ เสริมในส่วนของวัสดุการศึกษา อาหารกลางวันหรืออาหารเสริมน้ำ ในส่วนที่ขาดอยู่ และรัฐบาลไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้

๔.๓ ส่งเสริมพัฒนาการด้านกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนโดยให้เด็กนักเรียนได้แสดงออกถึงศักยภาพในด้านกีฬา พัฒนาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต

๕.นโยบายด้านสาธารณสุข

๕.๑ มุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถเข้าถึงสถานบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานของรัฐได้ โดยจะให้การดูแลเป็นพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ

๕.๒ เน้นการระวังป้องกันในเรื่องของโรคติดต่อใกล้ตัว เช่น โรคไข้เลือดออก โรคพิษสุนัขบ้า โรคไข้หวัดนก เป็นต้น โดยจะดำเนินการพ่นหมอกวนกำจัดยุง และฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า เป็นระยะ ๆ ในช่วงที่คาดว่าจะเกิดโรคระบาด

๕.๓ ให้ความสำคัญด้านสุขภาวะอาหาร โดยให้ร้านจำหน่ายอาหารปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน คลีนฟูด คุ้ดเทส (clean food good taste) ทุกร้านเพื่อให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย ปราศจากสารปนเปื้อนและสิ่งปลอมปน

๖.นโยบายด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๖.๑ การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย สาธารณภัย ตลอดจนประสานแผนกับห้องถินใกล้เคียงฝึกซ้อมตามแผนเป็นระยะ เพื่อความพร้อมของพนักงานเจ้าหน้าที่

๖.๒ จัดตั้งและอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เยาวชน อาสาสมัครป้องกันและระวังอัคคีภัย อุทกวัยในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล

๖.๓ จัดให้มีและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ให้ทันสมัยพร้อมใช้งานป้องกันภัยได้ตลอดเวลา

๖.๔ พัฒนาความรู้ความสามารถให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยการอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติกับวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อป้องกันและแก้ไขสาธารณภัย ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

๖.๕ จัดวางระบบป้องกันและระบบสัญญาณต่อภัยต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๗.นโยบายด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิน

๗.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของสังคมในตำบลให้คงอยู่ และแพร่หลาย เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป

๗.๒ สนับสนุนโครงการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิน ให้มีความแข็งแรงดำรงอยู่ต่อไปได้ และสืบทอดให้กับคนรุ่นหลังต่อไป

๗.๓ ส่งเสริมให้มีสภารัตตนากรท้องถิน ในรูปคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของท้องถินให้แพร่หลาย